

Голові Разової спеціалізованої вченої ради
2/25 Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського,
доктору педагогічних наук,
професору Данилевич М.В.

Рецензія

кандидата наук з фізичного виховання та спорту,
доцента Шевців Уляни Станіславівни
на дисертаційну роботу **Крижановського Валерія Олеговича**
«Розвиток професійно-важливих психофізичних
якостей особового складу
національної гвардії України»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)
із галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність теми дисертації є беззаперечною, оскільки збройна агресія росії та військові дії на території України висувають підвищені вимоги до рівня професійно-важливих психофізичних якостей військовослужбовців. Сучасний етап розвитку сектору безпеки й оборони вимагає формування у майбутніх фахівців комплексу професійно значущих якостей, серед яких важливе місце посідає фізична та психофізична підготовленість. Одним із ключових засобів вдосконалення психофізичної підготовленості особового складу сектору безпеки та оборони є фізична підготовка і спорт. Однак наявні дослідження містять суперечливі й недостатньо систематизовані дані щодо професійно значущих якостей, які визначають рівень психофізичної готовності до ефективного виконання службових обов'язків, а також щодо параметрів рухової активності, що сприяють їхньому формуванню у працівників сектору безпеки й оборони України. Така невизначеність ускладнює розроблення дієвих програм підготовки фахівців у закладах вищої освіти та негативно впливає на рівень

безпеки громадян, підтримку правопорядку та обороноздатність держави. Це свідчить про необхідність перегляду системи професійної підготовки офіцерського складу. Відтак, удосконалення психофізичної підготовки військовослужбовців Національної гвардії України є стратегічно важливим напрямом, що сприятиме всебічному розвитку як фізичних, так і психофізичних здібностей майбутніх офіцерів. У цьому контексті фізичне виховання й спортивна діяльність розглядаються як провідні чинники у структурі професійної підготовки, що формують передумови для високого рівня професіоналізму та службової витривалості.

Дисертаційну роботу виконано згідно з темою НДР кафедри теорії і методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського на 2017–2020 рр. «Теоретико-методичні аспекти оптимізації рухової активності різних груп населення» (протокол засідання вченої ради ЛДУФК № 4 від 17.11.2016). Внесок здобувача полягав у обґрунтуванні та розробленні структури і змісту технології розвитку професійно-важливих якостей особового складу Національної гвардії України засобами спорту та фізичної підготовки.

Результати оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Дисертаційна робота Крижановського Валерія Олеговича є завершеним самостійним дослідженням, містить раніше не захищені наукові положення та теоретичні узагальнення, має важливе наукове, теоретичне та практичне значення.

Відзначаємо, що науковий рівень дисертаційної роботи, поданої до рецензування є достатнім. Автор представив свою працю з дотриманням установлених вимог щодо її структури та змісту, запропонував для вирішення актуальні наукові завдання та успішно розв'язав їх у підсумку.

Робота написана державною мовою із використанням наукового стилю.

За темою дисертації опубліковано 15 праць, які містять основні наукові результати дослідження, серед яких 2 внесено до міжнародної

наукометричної бази Web of Science, 6 – наукових фахових видань категорії Б, 6 – засвідчують апробацію матеріалів дисертації, 1 – додатково відображає наукові результати дисертаційної роботи. Кількість статей, зарахованих за темою дисертації, відповідає вимогам п. 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Вивчення змісту наукових праць указує на те, що вони відображають зміст отриманих у дисертації результатів дослідження. Теоретичне оприлюднення наукових досліджень на конференціях засвідчує належну апробацію результатів. Здобувач наукового ступеня взяв участь у наукових конференціях різного рівня: 3-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Фізична культура і спорт: досвід та перспективи» (Чернівці, 2021), 8-ї Міжнародної наукової і практичної конференції «International scientific innovations in human life» (Manchester, United Kingdom, 2022), VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Фізична активність і якість життя людини» (Луцьк, 2022), XXVI Міжнародної науково-практичної конференції «Молода спортивна наука України», (Львів, 2022), Міжнародної науково-практичної конференції «Фізична культура в університетській освіті: світова практика та сучасні тренди».

У публікаціях, що виконані у співавторстві, здобувачеві належить аналіз даних, на підставі яких сформовано зміст блоку «Аналіз вимог до майбутніх офіцерів»; здобувачем проведено дослідження, аналіз і узагальнення його результатів; сформульовано зміст організаційно-змістовного блоку; проведено оцінювання фізичної підготовленості курсантів за контрольними вправами стандартів фізичної підготовки Сухопутних військ; розроблено та проведено опитування особового складу Національної гвардії України із застосуванням анкети, щодо актуальних проблем у військових структурах, сучасний стан психофізичної підготовленості військових.

*Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних
результатів проведених здобувачем досліджень*

Автором уперше обґрунтовано технологію розвитку професійно-важливих якостей курсантів закладів вищої освіти Національної гвардії України засобами спорту та фізичної підготовки, яка відрізняється від сучасних теоретичним та емпіричним обґрунтуванням її структури і змісту. Уперше обґрунтовано характеристики курсантів за типами поведінки, що відрізняються за комплексом професійно-важливих психофізичних якостей, що дозволяє індивідуалізувати процес фізичної підготовки і спорту. Уперше встановлено факт недооцінювання молодшими офіцерами значення розвитку спритності (відчуття ритму, утримання динамічної рівноваги) та швидкості (часу простої реакції на зоровий подразник), когнітивних показників (довготривалої пам'яті, зосередженості уваги та логічного мислення) для успішного виконання ними службових обов'язків за призначенням. Удосконалено дані про професійно важливі для особового складу Національної гвардії України якості, які обумовлюють формування психофізичної підготовленості до ефективної професійної діяльності. Удосконалено дані про зв'язки спритності з когнітивними показниками, показниками фізичної та психофізичної підготовленості, морально-психологічними якостями особистості на контингенті курсантів. Отримали подальший розвиток дані про показники психофізичної підготовленості курсантів в умовах війни і вплив на них занять спортом.

Рівень наукової обґрунтованості результатів дисертаційної роботи

Отримані наукові результати мають достатній рівень обґрунтованості, який обумовлений сукупністю вивіrenих методологічних і теоретичних компонентів та достатньою кількістю учасників дослідження.

Наукові положення та висновки, що викладені у дисертації, достатньо обґрунтовані, відповідають поставленій меті та завданням, об'єкту та предмету дослідження.

Ступінь достовірності результатів дослідження забезпечується широкою джерельною базою з проблематики дослідження (199 джерел інформації, з них 103 - викладені латиницею); використанням ґрунтовного аналізу документальних матеріалів, законодавчих та нормативних документів України; використанням адекватних методів статистичної обробки результатів; оптимальними розмірами вибірок учасників дослідження на кожному етапі та результатами впровадження в практику результатів наукових досліджень в освітній процес кафедри теорії і методики фізичної культури ЛДУФК імені Івана Боберського, кафедри фізичної підготовки Національної академії Національної гвардії України та кафедри вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності Національної гвардії України Київського інституту НГУ, про що свідчать відповідні акти впровадження.

Рівень виконання поставленого наукового завдання

У дисертації коректно визначено мету та завдання дослідження.

Мета дослідження - удосконалити психофізичну підготовку особового складу Національної гвардії України

Досягнення мети дослідження обумовлено розв'язанням низки завдань:

1. Виявити характеристики психофізичної підготовки, яка сприяє формуванню провідних професійно-важливих якостей особового складу структур сектору безпеки й оборони України.

2. З'ясувати професійно-важливі якості та чинники, які обумовлюють формування психофізичної підготовленості особового складу Національної гвардії України для здійснення ними ефективної військово-професійної діяльності.

3. Визначити рівні сформованості професійно важливих психофізичних якостей особового складу Національної гвардії України.

4. Обґрунтувати зміст і структуру технології розвитку професійно-важливих якостей курсантів закладів вищої освіти Національної гвардії України засобами спорту та фізичної підготовки.

5. Оцінити прогностичну ефективність технології розвитку професійно-важливих якостей курсантів закладів вищої освіти Національної гвардії України.

Об'єктом цього дослідження визначено психофізичну підготовку працівників структур сектору безпеки й оборони України.

Оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Аналіз дисертаційної роботи дозволяє зазначити, що Крижановський В.О. володіє методологією наукового дослідження, що передбачає теоретичний аналіз проблеми дослідження, підбір адекватних методів дослідження відповідно до наукової проблеми, аналіз та інтерпретацію результатів дослідження з використанням методів математичної статистики.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності, фабрикації, фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача

При детальному аналізі структури та змісту дисертації, а також наукових публікацій за результатами дослідження ознак порушення академічної доброчесності не виявлено. Використання текстових запозичень супроводжується посиланням на відповідні джерела зі списку літератури долученого до тексту дисертації.

Зауваження до дисертаційної роботи та дискусійні моменти

Незважаючи на загальне позитивне враження від проведених наукових досліджень здобувачем, варто акцентувати увагу на деяких дискусійних моментах, побажаннях і зауваженнях:

1. У розділі 2 дисертаційної роботи доречно було б пояснити чому було обрано саме вказані в роботі методи дослідження.
2. У розділі 2 автором дисертаційної роботи проводилася оцінка фізичної підготовленості курсантів. Виникає питання як саме визначався добір тестів для визначення рівня фізичної підготовленості та яка була система оцінок.

3. Не зрозуміло, що автор має на увазі вживаючи вислів кількість кластерів (термін, який застосовується в економіці).
4. Не зрозуміло, що автор має на увазі вживаючи термін форма одягу №3
5. Для зручного користування додатками доречно подавати їх у порядку виникнення посилань у тексті.

Проте виявлені неточності, технічні й механічні помилки, дискусійні моменти та зауваження не є принциповими і не знижують наукову та практичну цінність проведеного дослідження.

Висновок. Дисертаційна робота Крижановського Валерія Олеговича на тему: «Розвиток професійно-важливих психофізичних якостей особового складу національної гвардії України», є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну та практичну значущість, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти та науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, а її автор Крижановський Валерій Олегович заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент, доцент кафедри теорії і методики фізичної культури
Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського

Уляна ШЕВЦІВ

Підпис Шевців У.С. засвідчую
проректор з науково-педагогічної
роботи та міжнародних зв'язків
доктор наук з фізичного виховання та спорту
професор
23.04.2025

Мар'ян ПІТИН